

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет

Кафедра обліку і оподаткування та маркетингу

ДИПЛОМНА РОБОТА

на тему:

ОБЛІК І АНАЛІЗ РОЗРАХУНКІВ ПІДПРИЄМСТВА З ПОКУПЦЯМИ І ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ

Виконала

студентка 5 курсу

групи ОА – 51з

освітнього ступеня «Бакалавр»

напрям підготовки 6.030509

«Облік і аудит»

_____ Клепа Людмила Іванівна

Науковий керівник

ст. викладач

_____ Зозуляк Марта Михайлівна

Робота допускається до захисту:

Завідувач кафедру обліку

і оподаткування та маркетингу

д.е.н., професор

_____ Реслер М.В.

Мукачєво - 2019

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ І ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ.....	6
1.1. Теорія обліку розрахунків з покупцями і постачальниками підприємства.....	6
1.2. Нормативно - правова база розрахунків підприємства з покупцями і постачальниками.....	12
1.3. Документування в бухгалтерському обліку операцій щодо розрахунків підприємства з покупцями і постачальниками.....	17
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ І ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ.....	25
2.1. Класифікація, оцінка та облік дебіторської заборгованості.....	25
2.2. Особливості організації обліку розрахунків підприємства з постачальниками та підрядниками.....	32
2.3. Зміст та форми безготівкових розрахунків з покупцями і постачальниками.....	36
РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ РОЗРАХУНКІВ ПІДПРИЄМСТВА З ПОКУПЦЯМИ І ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ.....	43
3.1. Теоретичні аспекти аналізу взаємовідносин підприємства з покупцями і постачальниками.....	43
3.2. Аналіз динаміки та структури дебіторської і кредиторської заборгованості підприємства.....	50
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	62
ДОДАТКИ.....	67

ВСТУП

Економічні виклики сьогодення вимагають від підприємств підвищення ефективності виробництва, конкурентоздатності продукції і послуг на основі впровадження досягнень науково-технічного прогресу, ефективних форм господарювання і управління виробництвом, подолання безгосподарності, активізації підприємництва та ініціативи. Важлива роль в реалізації цієї задачі відводиться організації бухгалтерського обліку на підприємстві, в тому числі обліку розрахунків з покупцями постачальниками.

Розрахункові взаємовідносини між контрагентами (постачальниками і покупцями) виникають у процесі господарської діяльності підприємств, і цим відносинам, як правило, повинне передувати укладання договорів (контрактів) купівлі-продажу товарно-матеріальних цінностей, договорів на виконання різних робіт, надання послуг тощо.

Актуальність теми. Облік і аналіз дебіторської та кредиторської заборгованості мають дуже велике значення для підприємств, що функціонують в умовах ринку. Вміле й ефективне управління цією частиною поточних активів є невід'ємною умовою підтримки необхідного рівня ліквідності і платоспроможності. Управління дебіторською заборгованістю необхідно як при формуванні іміджу надійного позичальника, так і з погляду забезпечення ефективної поточної діяльності підприємства.

Проблемам розвитку теорії і практики бухгалтерського обліку і аналізу дебіторської та кредиторської заборгованості присвячено ряд праць зарубіжних та вітчизняних учених – економістів, зокрема: С.Д. Батехіна, І.А. Бланка, Ф.Ф. Бутинця, С.Ф. Голова, С. Грязнової, З.В. Гуцайлюка, Р. Дамарі, В.П. Завгороднього, О.Д. Заруби, В.В. Ковальова, В. Костюченко, С.І. Маслова, Є. Петрик, Г.В. Савицької, Я.В. Соколова, В.В. Сопка, С. Хенка, К. Хувера, М.Г. Чумаченка, А. Шаповалової та інших.

Мета і завдання дослідження. Мета дослідження полягає в розкритті теорії та методики організації обліку розрахунків з покупцями і постачальниками.

Для досягнення вищезазначеної мети були поставлені такі завдання:

- розкрити теоретико - методологічні основи обліку розрахунків з покупцями і постачальниками підприємства;
- розглянути нормативно - законодавчу базу розрахунків з покупцями і постачальниками;
- розглянути документування господарських операцій з обліку розрахунків з покупцями і постачальниками на підприємстві;
- обґрунтувати класифікацію, оцінку та облік дебіторської заборгованості;
- дослідити особливості організації обліку розрахунків підприємства з постачальниками та підрядниками;
- розкрити економічну сутність та форми безготівкових розрахунків з покупцями і постачальниками;
- розглянути питання щодо основних завдань аналізу розрахунків підприємства з покупцями і постачальниками;
- проаналізувати взаємовідносини підприємства з покупцями і постачальниками;
- проаналізувати динаміку та структуру дебіторської і кредиторської заборгованості підприємства та сформулювати пропозиції щодо її оптимізації.

Об'єктом дослідження є система розрахунків підприємства з покупцями і постачальниками, операції щодо їх формування та використання на підприємстві.

Предметом дослідження є методика оцінювання, аналізу дебіторської та кредиторської заборгованості.

Методи дослідження. У дипломній роботі використані загальнонаукові та специфічні методи пізнання економічних явищ та процесів, що визначають процес здійснення розрахункових операцій підприємства з контрагентами. Зокрема, у процесі дослідження теоретичних матеріалів та обробки практичних даних використовувалися такі взаємопов'язані наукові методи дослідження, як історичний метод, аналіз і синтез, індукція і дедукція, табличні та графічні методи, сучасні методи статистичного аналізу, системного аналізу з метою виявлення певних закономірностей і формулювання науково обґрунтованих

висновків. Обробку інформаційних матеріалів дослідження здійснено з використанням сучасних інформаційних технологій.

Інформаційною базою дослідження стали наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених з проблем бухгалтерського обліку та економічного аналізу, а також законодавчі та нормативні акти України, положення (стандарты) бухгалтерського обліку, офіційна бухгалтерська і статистична інформація, науково – методична література, матеріали періодичних видань та науково – практичних конференцій, дані фінансової та статистичної звітності досліджуваного підприємства, ресурси мережі «Інтернет».

Структура і обсяг роботи. Дипломна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаної літератури, додатків. Основний зміст роботи викладено на 66 сторінках друкованого комп'ютерного тексту та включає 14 таблиць, 4 формули. Список використаної літератури містить 53 джерел.

ВИСНОВКИ

У дипломній роботі здійснено узагальнення теоретичних та практичних засад щодо бухгалтерського обліку та аналізу розрахунків підприємства з покупцями та постачальниками.

Зокрема, розкриті теоретико - методологічні основи обліку розрахунків з покупцями і постачальниками підприємства; розглянута нормативно - законодавча база розрахунків з покупцями і постачальниками; розглянуто документування господарських операцій з обліку розрахунків з покупцями і постачальниками на підприємстві; дана класифікація, оцінка та облік дебіторської заборгованості; досліджені особливості організації обліку розрахунків підприємства з постачальниками та підрядниками; розкрита економічна сутність та форми безготівкових розрахунків з покупцями і постачальниками; розглянуто питання щодо основних завдань аналізу розрахунків підприємства з покупцями і постачальниками; проаналізовані взаємовідносини підприємства з покупцями і постачальниками; проаналізовані динаміка та структура дебіторської і кредиторської заборгованості підприємства та сформовані пропозиції щодо її оптимізації.

Це дало змогу сформулювати низку висновків та пропозицій, що відображають вирішення основних завдань дослідження відповідно до поставленої мети.

1. Чітка організація обліку розрахунків з покупцями і постачальниками має велике значення, так як здійснює безпосередній вплив на швидкість обертання обігових коштів, а своєчасність надходження грошових коштів веде до зростання рівня платоспроможності та абсолютної ліквідності будь-якого господарюючого суб'єкта.

2. Облікова політика підприємства повинна враховувати такі важливі фактори, як: форма власності та організаційно-правова структура підприємства; вид економічної діяльності, що зумовлює особливості та умови облікової роботи; параметри підприємства за обсягами діяльності, номенклатури

продукції, чисельності працюючих тощо; відносини з податковою системою, наявність пільг та умови їх отримання.

3. У бухгалтерському обліку потрібно відображати інформацію про кожний із процесів кругообігу капіталу і визначати їх ефективність, яка розраховується через отримання економічних показників у системі бухгалтерських рахунків. Підприємство не зможе продуктивно функціонувати, якщо не буде використовувати ефективний спосіб для свого базового виробничого потенціалу і не зможе забезпечити грошову масу, достатню для покриття витрат на підтримання цього потенціалу.

4. Створення ефективної моделі обліку дебіторської заборгованості дасть змогу уникнути ризиків неплатоспроможності і зниження показників ліквідності внаслідок отримання об'єктивної та своєчасної інформації для прийняття оптимальних управлінських рішень.

5. Організація обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками повинна забезпечити своєчасну перевірку розрахунків з постачальниками та підрядниками та попередження прострочення кредиторської заборгованості.

6. Аналіз розрахунків з постачальниками і покупцями продукції здійснюється з метою забезпечення повної, достовірної та своєчасної інформації про стан даних розрахунків для всіх зацікавлених користувачів. Завданнями аналізу є оцінка оптимального співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості, оцінка ризику дебіторської заборгованості, її вплив на фінансовий стан організації, встановлення допустимих меж цього ризику, заходи щодо його зниження; а також як змінилася величина боргових зобов'язань в порівнянні з початком року або іншого періоду, що аналізується.

7. Сприятливими для підприємства є умови розрахунків, при яких поточні надходження від покупців (дебіторська заборгованість та аванси покупців) повністю покривають платежі постачальникам (кредиторська заборгованість та аванси постачальникам) і не виникає необхідності вкладення власних коштів для підтримки безперебійних платежів постачальникам.

8. Аналізуючи дані дебіторської і кредиторської заборгованості, необхідно вивчити причини виникнення кожного виду заборгованості, виходячи з конкретної виробничої ситуації на підприємстві.

9. Чітка організація розрахунків підприємства із покупцями і постачальниками безпосередньо впливає на прискорення оборотності оборотних коштів і своєчасне надходження грошових коштів.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>